

„Diagnóza je čosi unikátne...Pozoruhodné dielo.“

Janet Maslin, New York Times

NEW YORK TIMES BESTSELLER

DIAGNÓZA

Jennifer Haigh

E

Vydavateľstvo Elist
www.elist.sk

DIAGNÓZA

Jennifer Haigh

Autor: © Jennifer Haigh

Z anglického originálu *The Condition* preložila Zuzana Šajbanová

Korektúra: Mgr. Anetta Letková

Obálka: © Adriána Švárna

Fotografia na obálke: © Pernille Tofte

Vydavateľstvo: © Elist s.r.o.

Rok vydania: 2017

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto knihy nesmie byť reprodukováná, uchovávaná v rešeršných systémoch alebo prenášaná akýmkoľvek spôsobom vrátane elektronického, mechanického, fotografického či iného záznamu bez predchádzajúceho písomného súhlasu autora, respektíve vydavateľa.

ISBN: 978-80-8197-0

**Vydanie slovenského prekladu diela podporila spoločnosť
Eli Lilly Slovakia, s.r.o., Panenská 6, 811 03 Bratislava.**

www.turnerovsyndrom.sk

1976
Kapitánský dom

Leto prichádza do Massachusetts neskoro. Sivá jar je studená a objavuje sa pozvoľne: na skoršej jarnej výsadbe leží vlhký sneh a optimistickí záhradkári, ktorí sa ešte nepoučili, dostanú studenú lekciu. Komíny dymia až do Dňa obetí vojny, ktorý pripadá na posledný májový pondelok. Oblaky sa potom naraz zodvihnú a zablatenú zem začne spaľovať žiariace slnko.

Na Cape Cod panuje odveký rytmus, ktorý sa nemení. Na pláži sa najskôr valia ľadové vlny. Potom studené. Neskôr vlažné. Záliv sa v priebehu dní pomaly otepľuje. Deti s modrými perami sa odhodlajú surfovať.

Dom otvorili tretí júnový týždeň leta, počas ktorého národ oslavoval dvesté výročie Deklarácie nezávislosti a Paulette tridsiate piate narodeniny. Z Concordu prišla autom na vlakovú stanicu v Bostone, kde na ňu čakala sestra, ktorej potom s radosťou prenechala volant. Martine jazdila v premávke lepšie. Bola lepšia v škole aj na tenisovom kurte. Dva roky za sebou bola na špičke rebríčka hráčov – jednotlivcov – vo Wellesley. Teraz bola tridsaťosemročná Martine *dievča, ktoré si buduje kariéru*. V tých časoch to bola stále rarita, prinajmenšom v ich rodine. Robila pre reklamnú agentúru na Madison Avenue, ale Paulette netušila čo presne. Jej sestra žila sama v New York City, čo bola predstava, ktorá jej naháňala hrôzu. No Martine bola vždy nebojácna.

Kombík bol zaplnený Paulettinými deťmi a ich vecami. Štrnásťročný Billy a dvanásťročná Gwen sedeli na zadných sedadlách, medzi nimi boli na hrbie poukladané plážové osušky. Deväťročný Scotty, nadšený z výletu do Cape, až sa to takmer nedalo vydržať, bol vyhostený dozadu.

„Bože, pozri sa na to,“ povedala Martine a podradila, pričom si zacláňala oči pred slnkom. Premávka sa začala vliecť plazivým tempom. Veľké americké motory hlučne postávali a nehybný vzduch sa zaplňal výfukovými plynmi. „Je to každý rok horšie. Priveľa posratých áut.“

Zo zadných sedadiel sa ozval chichot, ktorý patril asi Gwen. Paulette sa zamračila. Nemala rada, keď niekto nadával, najmä keď to boli ženy a obzvlášť pred deťmi.

„A ako dopadli narodeniny?“ opýtala sa Martine. „Nemôžem uveriť, že *la petite Paulette* má už tridsaťpäť rokov. Mali ste nejaký špeciálny program?“

Tón jej hlasu bol bezstarostný, nebola si pravdepodobne vedomá, že ide o citlivú záležitosť. Nikdy predtým sa na narodeniny necítila taká vyvedená z miery. To číslo sa zdalo byť akýmsi spôsobom význačné. Bola vydatá pätnásť rokov, ale iba teraz sa začala cítiť ako matróna.

„Frank ma zobral do mesta na dobrú večeru.“ Nespomenula, že tiež rezervoval izbu v Ritzi. Toto domýšľavé gesto ju nahnevalo. Podobne ako ostatné Frankove darčeky, bol to darček viac preňho ako pre ňu.

„Poctí nás tento rok svojou prítomnosťou?“

Paulette ignorovala žartovný tón jej hlasu. „Možno príde budúci týždeň, ak sa mu podarí. Ak nie, tak určite štvrtého júla.“

„Vyučuje toto leto?“

„Nie,“ povedala Paulette opatrne. „Je v labáku.“ Vždy sa cítila nepríjemne, keď mala diskutovať o Frankovej práci s Martine, ktorá odmietala pochopiť, že nebol iba učiteľ, ale aj vedec. (*Molekulárna vývojová biológia*, odpovedala Paulette, keď sa jej niekto opýtal, čo skúmal. Tým dotyčného väčšinou odradila od ďalších otázok.) Frankovo laboratórium fungovalo po celý rok, sedem dní v týždni. Minulé leto bol taký zaneprázdnený prípravou grantového návrhu, že na Cape neprišiel vôbec. Martine to zobrala osobne, hoci sa nezdalo, že by si nejako zvlášť užívala jeho spoločnosť. *Je vysokoškolský učiteľ*, povedala podráždene. *V lete má voľno. Nie je to pointa celého? Z toho, ako vyslovila vysokoškolský učiteľ*, bolo jasné, čo si o nich myslí. Martine videla vo Frankovi rovnaké nedostatky ako Paulette: jeho posadnutosť prácou, samolúbe potešenie, ktoré nachádzal vo vlastnom intelektu. Jednoducho mu ich nemohla prepáčiť, ako mu ich vždy prepáčila Paulette a ženy vo všeobecnosti. Frank bol roky presvedčený, že Martine ho nenávidí, čo bolo tvrdenie, ktoré Paulette odmietala. *Neblázni. Má ťa veľmi rada.* (Prečo povedala takú lož? Pretože Martine bola rodina a *mala* mať Franka rada. Paulette mala vtedy striktné predstavy o tom, aké by mali veci byť.)

V Trure bol vzduch chladnejší. Premávka sa konečne zmenšila. Martine odbočila z diaľnice smerom na No Name Road,

úzku aleju, ktorá bola vydláždená iba prednedávnom. Ich otec ich ešte ako malé deti naučil recitovať slávne verše z Thoreaua: *Cape Cod je obnažená ohnutá ruka Massachusetts. Rameno má v Buzzard's Bay; lakeť v Cape Mallebarre; zápästie v Trure a piesočnú päť v Provincetowne.*

Pri spomienke na otca pocítila Paulette bodavú nehu. Everett Drew pracoval ako patentový úradník a myšlienky považoval za najvzácnejší majetok. V jeho predstavách bol Thoreau majetok Nového Anglicka, Concordu, Massachusetts, dokonca azda osobitne majetok Drewovcov.

„Cíti sa ocko už lepšie?“ opýtala sa Paulette. „Jeho chrbát mi robí starosti.“ Martine sa práve vrátila z Floridy, kam ich rodičia odišli tráviť dôchodok, a Ev sa teraz zotavoval z operácie. Paulette ich navštevovala, keď to bolo možné, ale to nenahradilo nedeľné obedy v rodičovskom dome, nežný rytmus rodinného života, ktorý bol teraz raz a navždy prerušený.

„Chýbaš mu,“ povedala Martine „No vystačí si aj so mnou.“

Paulette zažmurkala. Často ju nepríjemne prekvapilo, aká sarkastická vie byť jej sestra, ako Martine dokáže uprostred príjemnej konverzácie utrušiť poznámku, ktorá ju úplne zamrazí: ironický kompliment, červené jablko so žiletkou uprostred. Keď boli deti, často sa zakrádala za Paulette a ťahala ju bezdôvodne za vlasy. To, že Martine bola uštipačná, nebolo dôsledkom jej dospelého života, ktorý žila sama vo veľkom meste. Taká bola vždy.

Z No Name Road odbočili na vyjazdenú cestu. Ulička bola uprostred júna hrboľatá, dve hlboké stopy po pneumatikách zarástli trávou. Koncom leta budú už úplne zošliapané. Kapitánsky dom sa nachádzal rovno na konci uličky. Tri nepravidelné poschodia boli pokryté šindľom. Široká veranda obkolesovala dom z troch strán.

Ako každé leto Paulette vyskočila z auta prvá, zabudnúc na chvíľu na deti na zadných sedadlách. Scotty sa začal vzadu nespokojne mrviť. Na kratučký okamih bola opäť malým dievčatkom. Porozhliadla sa, aby zistila, či všetko bolo na rovnakom mieste, ako zanechali minulý rok. Každý člen rodiny mal vlastnú verziu tohto rituálu. Jej brat Roy sa najskôr rozbehol do prístrešku na člny, Martine na piesočnatú pláž.

Bola to však samotná chata, ktorá vábila Paulette. Dôverne známe schody a chodby, nezvyčajné kúty, šatníky a vstavané skrine, kde sa skrývala ako dieťa – najdrobnejšia z drewovských sesterníc, malý Houdini v hrách na schovávačku. Kapitánsky dom, ktorý rodina pomenovala na počesť Clarence Hubbartha Drewa, Paulettinho praprastarého otca, námorníka a lovca veľrýb. Clarence si najal uznávaného architekta, vzdialeného bratranca Alpha Walda Emersona. Šindle na dome plynuli v uhladenej línii. Dom bol stavaný skôr pre pohodlie než budenie majestátného dojmu. Dom so širokými dokorán otvorenými dverami a oknami. Počas letných nocí pretínal prvé poschodie vánok, chladivý prúd vzduchu s vôňou oceánu.

Paulette ostala na moment stáť a zadívala sa na fasádu, jedinú architektonickú ozdobu na dome: tri okná v tvare diamantu umiestnené hneď nad prednými dverami. Okná boli rozmiestnené stupňovito a dvíhali sa po diagonále ako schody. Tento fakt sa ako dieťaťu zdal Paulette veľmi dôležitý. Ona bola najnižšie okno, Roy najvyššie. Stredné okno predstavovala Martine.

Všimla si auto zaparkované na piesočnatej príjazdovej ceste, ktorá sa kľukatila za domom. Bratova rodina bola už tu.

„Videla si to?“ spýtala sa Martine, ktorá prichádzala za ňou. „Anne má nový mercedes.“

Paulette by si to sama nikdy nevšimla. Tieto veci nechávala úplne na manžela zaťaženého na saabi a volvá.

Martine sa posmešne zasmiala. „Roy to vo svete niekam dopracoval.“

„Martine, buď ticho.“ Paulette nemohla dovoliť sestre, aby pokazila túto chvíľu, povznášajúce prvé minúty leta, radostný návrat.

Vybalili veci z auta: hnedé papierové vrecká z obchodu s potravínami v Orleanse, pozdĺžne puzdro, v ktorom bol Gwenin teleskop. Na streche boli pripevnené kufre a Billyho skorý narodeninový darček – nový bicykel s desiatimi prevodmi. Martine stála na špičkách, aby ich odviazala.

„Ja to urobím,“ povedal Billy a prstami, ktoré boli hrubé už ako mužské, s ľahkosťou rozviazal laná. Plachtil už od batoľaťa a bol odborník na komplikované uzly. Nemal ani štrnásť a už prevyšoval matku. Bol nádherné dieťa a bude z neho určite

pekný muž. Toto leto však pripadalo Paulette ťažké pozeráť sa naňho. Jeho nová dospelosť bola všade: široké plecia, hrubnúci hlas, svetlé broskyňové chlčky nad hornou perou. Normálne, prirodzené, nevyhnutné zmeny, ale aj tak sa im obom zdali akosi šokujúce a zahanbujúce.

Naložení potravinami prešli po štrkovej cestičke a drgnutím otvorili dvere. Privítala ich známa vôňa, ktorú Paulettina pamäť označila názvom *leto*. Bola to vôňa jej vlastného detstva, zložitá a neredukovateľná, ale dokázala rozoznať niekoľko komponentov: morský vzduch, Murphyho olejové mydlo, cédrové skrine, ktoré boli zatvorené po celú dlhú zimu, staré drevo namočené vo vlastnej živici, čakajúce na návrat rodiny.

Paulette zložila potraviny do nevyvetranej kuchyne, pričom premýšľala, prečo jej švagrinej nenapadlo otvoriť okná. Billy vyniesol tašky hore škrípajúcimi schodmi. Dom mal deväť spální a niektoré boli také malé, že spať v nich bez pocitu klaustrofóbie mohlo iba dieťa. Izby na treťom poschodí, v ktorých počas leta bývalo dusno, sa používali iba zriedka. To isté platilo pre malý výklenok vedľa kuchyne, ktorý býval ubytovaním pre kuchára. Odkedy sa Paulette vydala, spávala v slnečnej prednej izbe – Fanninej izbe – podľa podomácky vyrobenej tabuľky, ktorá visela na dverách. Fanny Porterová bola kamarátka Paulettinej starej mamy, s ktorou sa poznala ešte zo školy. Umrela už pred vyše tridsiatimi rokmi, ale vďaka dávnominulej sesternici od Drewovcov, ktorá počas upršaných dní vyrobila túto menovku na príkaz niektorej z vychovávateľiek, sa izba už navždy nazývala Fannina.

Všetci spali každý rok na rovnakých miestach. Roy a Anne zabrali Kapitánsku ubikáciu v zadnej časti domu, najväčšiu izbu s najlepším výhľadom. Ak príde Frank, bude kvôli tomu frflať, ale Paulette to neprekážalo. *Niekoľko* musel spať v Kapitánskej ubikácii, sedieť na otcovom mieste za jedálenským stolom. Že to bol Roy, najstarší syn, jej pripadalo správne. Taký bol prirodzený chod vecí. Tiež bolo správne, že Gwen sa delila o ubytovanie s dvomi Royovými dcérami a spali na verande, kde ako dievčatá trávievali noci aj Martine, Paulette a ich sesternice. Veranda bola z troch strán chránená sieťkami, vánok prichádzajúci od oceána sa dostal dovnútra aj počas najhorúcejších nocí. Cez chodbu sa

nachádzala Orgovánová izba nazvaná podľa tapety s vetvičkovým vzorom a Martinina najobľúbenejšia Hvizdajúca izba. Keď začal fúkať vietor od západu, staré okná v nej písкали ako čajová kanvica. Billy a Scotty obsadili drevom obloženú izbu na prízemí – nocľaháreň –, v ktorej spával ako dieťa Roy a ostatní bratrance. Paulette si nesmierne cenila túto stálosť, letný rituál, ktorý sa nemenil, ilúziu trvácnosti.

V to popoludnie zbalili piknikový kôš a nahrnuli sa do auta. Ich vlastný kúsok pobrežia – v rodine ho volali Babkina pláž – bol prirodzenou voľbou, keď boli deti ešte malé. Teraz už však chlapci objavili bodysurfing a oveľa príťažlivejšie boli pre nich nepokojné vody v National Seashore. Na tomto krátkom úseku sa volantu ujala Paulette s istotou, akú v Bostone nikdy nepocítila. Rada šoférovala po dôverne známych, jemne sa stáčajúcich cestách v zálive. Dokázala by po nich ísť aj poslepiacky. Scotty si po hádke s bratom vydobyl miesto spolujazdca. („Billy, zlatko, nechaj ho tam sedieť,“ žiadala ho.) Jej najmladšie dieťa bolo po dopoludní presedenom v aute ako čert. V tomto stave ho Paulette považovala za nekontrolovateľného, dokonca jej až naháňal strach. Jej jedinou nádejou bolo vypustiť ho von, kde mohol behať a vrieskať celé popoludnie.

Usadila sa na deku v tieni slnečníka. V lone mala otvorenú knihu *My Antonia*. Billymu priniesla *Boha múch* – každý deň si bez reptania prečíta jednu kapitolu. Pre Gwen zase *Malé ženy*. U nej sa to však bez hundrania nezaobíde. Paulette bola pevne presvedčená o správnosti letného čítania, a keďže ako dievča milovala Alcottovej knihy, nevedela pochopiť, prečo Gwen nie. Jedným z najväčších zážitkov Paulettinho dvadsaťročného života bola návšteva Orchard House. „Vyrastala tam Louisa, presne tu v Concorde,“ povedala dcére. To však nebolo dostatočným lákadlom. Po týždni prehovárania Gwen stále knihu ani neotvorila.

Paulette sa posunula trochu bližšie k slnečníku. Jeho poloha bola predmetom nekončiacej sa diskusie. Jej švagriná Anne, natretá od hlavy až po päty detským olejom, chcela tak veľa slnka, ako to len bolo možné. Paulette, naopak, vyžadovala úplný tieň. Varovaním jej bola návšteva rodičov, ktorí trávili životy pri

bazéne a ich telá zvráskaveli aj na miestach, na ktorých by vrásky nikdy nečakala.

Martine sa nezapájala do diskusie, iba sa na nich obidvoch smiala. „Na vás je teda pohľad,“ povedala. Paulette mala na hlave veľký slamený klobúk a na plavkách oblečený pásikavý plážový úbor, ktorého široké nohavice sa trepotali ako zástavy. Anne mala na sebe biele bikiny, ktoré by sa hodili viac tinedžerke. Bikiny tvorili trojuholníky látky. Z dvoch obrátených trojuholníkov bol spodný diel, dva menšie trojuholníky boli spojené šnúrkou do vrchného dielu.

Paulette poznala Anne väčšinu svojho života. Roy sa s ňou zoznámil v poslednom ročníku na Harvarde, keď mala Paulette štrnásť rokov a do Anne sa tiež zaľúbila. Boli si blízke ako sestry – určite bližšie ako Paulette a Martine. Paulette zbožňovala svoju sestru, ale nedokázala sa jej zdôveriť. Martine brala veci s ľahkosťou. Nemala trpezlivosť s niekým, kto taký nebol.

Anne si zapálila cigaretu. Po narodení druhej dcéry začala fajčiť, aby získala predchádzajúcu figúru. Charlotte mala teraz už dvanásť rokov a Anne, aj keď jej už takmer trčali kosti, fajčila ďalej.

Sledovali, ako sa Martine pripojila k chlapcom na surfe. V oceáne bola odvážna. Paulette chytala nervozita už vtedy, keď ju len videla. Martine pohojďovala peknou hlavou a čakala na svoju chvíľu. Nebojácne sa ponorila do vln.

„Už si môžeš dať pohov,“ povedala s chichotom Anne. „Teta z pobrežnej hliadky je už v službe.“

„To je ten problém. Veď tie deti zabije.“ Paulette sa trochu premiestnila, aby sa vyhla cigaretovému dymu. „Kedy príde Roy?“

„V piatok ráno. Umiera túžbou dať čln na vodu.“ Anne sa obrátila na brucho a rozviazala si vrchný diel bikín. „Môžeš mi natrieť chrbát?“

Paulette zobrala detský olej, ktorý jej podávala Anne, a odliala si z neho na ruky. Annina pokožka bola horúca a papierová, suchá na dotyk.

„Neviem, či sa Frankovi podarí tento rok prísť,“ povedala Paulette. *Neviem, či chcem, aby prišiel*, takmer dodala. Doma spoločne žili viac-menej celkom pokojne, ale Frank trávil tak veľa času v laboratóriu, že sa takmer nevideli. V Cape budú nútení

byť spolu veľa času. O čom sa budeme celé dni rozprávať? rozmýšľala. Čo, dopekla, budeme robiť?

Vedela, čo Frank bude chcieť robiť. Jeho sexuálny apetít ju ohromoval. Keby o to žiadal menej často, cítila by sa zle, že ho odmieta. Ak by to však záležalo na Frankovi, milovali by sa každú noc. Po pätnástich rokoch manželstva sa to zdalo byť prehnané. Paulette niekedy premýšľala, či to robia aj iné páry tak často, ale nemala sa na to koho opýtať. Anne sa nevyhýbala osobným otázkam, ale bola to Royova žena. Niektoré veci Paulette skutočne netúžila vedieť.

Manželský sex, dôverne známy reťazec slov, nežných dotykov a pocitov, možno premiešaných, ale vždy s rovnakým koncom. Opakovaním sa jej to zunovalo. Každú noc, keď sa Frank za ňou načiahol, pocítila horúci záblesk podráždenia, ktorý následne pochovala. Snažila sa prinútiť, aby ho vítala, aby zabudla na každú bolesť a sklamanie, aby bola otvorená všetkému, čím bol aj čím nebol. Táto snaha ju vyčerpávala.

Po rokoch si na tieto manželské noci spomínala s nehou: na odvážneho mladého muža, ktorým bol Frank, a na jej mladé ja, na dotknuté a tvrdohlavé dievča. O milovaní mala určitú predstavu, ktorú nabrala z Hollywoodu alebo bohvieškade, že túžba muža musí byť špecificky spojená s ňou, jej spúšťačom mal byť jej jedinečný výraz alebo hlas alebo, čo je ešte lepšie, nejaká ne-definovateľná črta jej ducha, a že zo všetkých žien na svete bola iba ona tá, ktorá ho dokázala vzrušiť. A v tom bol problém. Frankova trvalá a nevyčerpateľná vášeň mala s ňou iba málo spoločného. Z práce prišiel domov celý nedočkavý, hoci sa hodiny nevideli ani nerozprávali. „Myslel som na to celý deň,“ niekedy zašepkal, keď do nej vnikal.

To.

Jediné slovo malo moc úplne ju zmraziť. Nie „myslel som na teba“, ale „myslel som na to“.

Neskôr sa jej zdalo smiešne, ako veľmi ju to vedelo rozčúliť. Ako mnohé zvady, ktoré mali s Frankom, aj táto sa jej v spätnom pohľade zdala absurdná. Raz, ešte na začiatku, sa to snažila vysvetliť Anne. *Frank miluje sex. Keby si ma nezobral, mal by sex s niekým iným.*

„No a?“ odvetila Anne.

Pre mňa je to iné, tvrdila Paulette. Milujem Franka. Keby som ho nestretla, nikdy by som s nikým nespávala.

Samozrejme, nebola to pravda, ale chcela, aby to tak bolo. Jej predstavy boli nemenné, nemožne idealistické. Frank bol jediný muž, ktorého mohla milovať. Neskôr sa to zdalo ako detinský rozmar, ale vtedy sa žilo inak. Paulette aj Tricia Boone, jej najbližšia kamarátka z Wellesley, rozmýšľali alebo predstierali, že premýšľajú takto.

Frank, naopak, takéto ilúzie nemal. Vedela, že sa obzerá po iných ženách. Priťahovali ho kypré ženy s veľkými prsiami, úplný opak jej postavy. Keď sa vybrali spolu von do filharmónie alebo do divadla, Paulette premeriavala dav a hľadala ženy, ktoré by mohli Franka upútať. Takmer vždy mala pravdu. Frank na ne vrhal obdivné pohľady priamo pred jej očami. Zničil jej narodeninovú oslavu nehanebným flirtovaním s čašníčkou. V tú noc, keď prišli domov – zamietla hotelový apartmán –, bol prekvapený, keď mu nedovolila dotknúť sa jej. *Čo sa deje?* opýtal sa úprimne prekvapený. *Nebolo nám dobre?* Mohla mu povedať (no neurobila to), že sa cítila neviditeľná. Nechcela s ním vôbec hovoriť. Nepriala si ani to, aby bol pri nej.

Dvanásť hodín denne, šesť dní v týždni trávili čas osve. Koľko mladých atraktívnych študentiek stíhol vo svojich predstavách za ten čas vyzliecť? Keď v slabej chvíli priznala svoje obavy, Frank sa iba zasmial. *Zlatko, robím v MIT, tam nenájdeš pekné dievčatá.*

To nebola odpoveď, v akú dúfala.

V poslednom čase jej strach narástol. Katedra zamestnala novú sekretárku. Keď Paulette teraz zavola Frankovi do práce, v telefóne sa ozval mladý ženský hlas. Paulette urobila prieskum. Betsy Baird bola atraktívna blondína. Bola to jej prítomnosť, ktorá naštartovala Frankovo libido?

Myslel som na to celý deň.

„Dievčatá sú tu,“ povedala Anne. Gwen a jej sesternice Mimi a Charlotte prišli v druhom aute. Mimi, ktorá mala na jar šesťnásť rokov a bola už pyšnou držiteľkou vodičského preukazu, trvala na tom, že bude šoférovať.

Tri dievčatá vyrazili na pláž s osuškami zakrývajúcimi chrbát. Mimi bola na čele – vysoká a pojašená, s otcovými tmavými

očami a aristokratickým nosom. Charlotte, blond'avá a pehavá, pripomínala svoju matku. Gwen, ktorá trojicu uzatvárala, prepletalala malými nôžkami. Bola rovnako stará ako Charlotte, ale nižšia od nej o hlavu. Vedľa svojej sesternice vyzerala drobná ako bábika.

Paulette sa na ne zadívala. „Charlotte tento rok vyrástla,“ poznamenala.

„To veru hej.“ Anne sa otočila na chrbát. „Urobilo to zázraky s jej tenisovými zručnosťami. Myslím, že sa podá na tetu Martine.“

Dievčatá si rozložili osušky vysoko na dunách, ďaleko od svojich matiek. Vánok prinášal ich smiech, keď sa vyzliekali do plaviek. Mimi mala oblečené trojuholníkové bikiny podobné ako jej matka, ale efekt bol odlišný. Zadný trojuholník ledva zakrýval okrúhly zadok. Jej vysoké pevné prsia vykúkali z bokov vrchného dielu.

„Moja dcéra,“ zasmiala sa Anna, akoby čítala Paulettine myšlienky. „Roy dostane infarkt, keď uvidí tie bikiny. Keby bolo po jeho, nikdy by ju nepustil von z domu.“

Paulette v úžase sledovala svoju neter. Mimi bola prvé bábätko, ktoré držala. Vtedy na vysokej škole ju zasiahli pocity, ktoré nevedela pomenovať. Na Mimi milovala všetko – jej bábätkovskú vôňu a husté, okrúhlučké telíčko. Keď ju držala, Paulette pocítila zovretie v bruchu, bolesť medzi nohami. Ten pocit bol takmer sexuálny a šokoval ju svojou intenzitou. *Ja chcem tiež také. Chcem dieťa.*

Svoju neter po celých šesťnásť rokov zbožňovala. Teraz sa zdráhala na ňu pozrieť. Mimi, ktorá mala všetko pred sebou – lásku, objavy, každý dar a možnosť. Mimino šťastie ležalo v budúcnosti, Paulettino v minulosti. Bola zaskočená vlastnou závisťou. *Milujem to dieťa,* pripomínala si.

Aké sebecké, nepatričné a márne je túžiť po minulosti.

Anne si zapálila ďalšiu cigaretu. „Je to hrozné. Mám krásnu dcéru a moje telo každou minútou ovísa. Cítim sa ako stará zošuverená babizňa.“

(O niekoľko rokov neskôr bude Paulette nad tou spomienkou žasnúť, aké staré sa cítili, keď mali tridsaťpäť rokov, na konci

a opotrebované. *Boli sme stále mladé a krásne*, uvedomila si neskôr, keď už bolo neskoro.)

„Aj ja,“ pritakala. „Nie som pripravená. Nechcem, aby Gwen vyrástla, nikdy.“

Anne sa zachichotala. „Ešte by som si nerobila starosti. Vyzerá, že má pred sebou dlhú cestu.“

Sledovali, ako sa Gwen vrhla na surf. Mala oblečené červené jednodielne plavky s vkusným volánom okolo bokov. Jej hrudník bol úplne plochý a brucho okrúhle, ako mávajú malé dievčatká.

Anne sa zamračila. „Má dvanásť rokov, však? Rovnako ako Charlotte?“

„V skutočnosti je staršia. V septembri bude mať trinásť.“

Anne ostala dlhšie ticho.

„Zvláštne, ako tieto veci fungujú,“ povedala nakoniec.

V ten večer grilovali hamburgery na verande. Paulette potlačila vlnu paniky, keď Martine ukazovala Billymu, ako má zapáliť drevené uhlie. „Upokoj sa, dobre?“ povedala Martine „Už je veľký chlapec. Bude v poriadku.“

„Máš, samozrejme, pravdu. Frank mi vždy vraví, aby som nebola taká kvočka.“

Paulette to vyslovila s ľahkosťou, ktorá skrývala jej rozčúlenie. Ako len mala rada, keď ju expertka Martine poučala o výchove detí, hoci ona sama žiadne nemala.

Na piknikový stôl rozprestrela obrus so šachovnicovým vzorom. Tieto dlhé večery bez mužov boli jej najobľúbenejšou časťou leta. Deti sa spoločne zabávali a ona si mohla dať pohár vína s Anne a Martine. Ak by tu bol Frank s Royom, kraľovali by na terase, rozprávali by sa jeden cez druhého, vyslovovali by svoje názory na nič mimoriadne dôležité a ženy by sa museli stiahnuť do prepchatej kuchyne. Okolo večere by bolo viac práce, než by bolo nutné, jednoducho len preto, aby mali čo robiť.

Tento rok zabrala kuchyňu Mimi. Miešala šalát a vylupovala kukuričné šúľky. Keď ju sledovala, tentoraz už oblečenú, ako podáva taniere Billymu, Paulette si spomenula na trojuhelníkové bikiny a hanebný nápor žiarlivosti, ktorý pocítila. Tento pocit sa už úplne rozplynul. Mimi, akoby to zacítila, sa na ňu

hanblivo usmiala. Naplnilo ju to nežnosťou.

„Tvoja dcéra je skvelá pomocníčka,“ povedala Anne.

„Billy má na ňu dobrý vplyv. Ver mi, doma nikdy nepomáha.“

V tej chvíli Paulette zohriata vínom pocítila hrdosť na to, aké deti vychovali. Billy odíde na jeseň do Pearse, o niekoľko rokov si domov privedie priateľku, pekné dievča, ako je Mimi. Zamiluje sa. Dívala sa naňho a zasiahla ju krása toho všetkého. Keď sa zamilovala do Franka, bola to tá najúžasnejšia vec, akú kedy zažila. Pripadalo jej smutné, že také niečo zakúsila iba raz, keď mala devätnásť rokov a nikdy viac. Jej deti jej však dávajú druhú šancu znovu prežiť tieto najlepšie roky. Druhú, tretiu a štvrtú šancu.

„Je to také vzrušujúce,“ povedala Anne s pohnutím, ktoré jej takmer bránilo rozprávať. „Deti dospievajú. Je to úžasné obdobie.“ Letá sa mnoho rokov miešali jedno s druhým. Každé bolo pritom podobné ako to posledné. Lenže teraz každé leto prinesie dačo nové. Mimi a potom aj Billy začnú chodiť na vysokú školu, zosobášia sa, budú mať vlastné deti. Samozrejme, depresívna realita starnutia bola skľučujúca. (Anne: *Cítim sa ako stará zošúverená babizňa.*) Paulette však odmietala cítiť to rovnako ako Anne. V rodine bola tá pekná a túto výsadu si užívala po celý život. Teraz tento titul s gráciou postúpi ďalej. Sledovala Mimi, ktorá upratovala stôl a bola pyšná na svoju veľkorysosť.

Správne, zlatko, pomyslela si, teraz si na rade ty.

V dome sa prenikavo rozliehalo rušivé zvonenie telefónu. Okolité svet sa zdal byť úplne nepodstatný. Všetci, ktorých potrebovala, boli od nej vzdialení iba na dosah ruky.

„Paulette!“ zakričala Martine cez otvorené okno. „Volá Frank.“

„Oci!“ vykrikol Scott. „Chcem hovoriť s ockom.“

„O chvíľku,“ povedala Paulette a vstala. „Najprv sa s ním porozpráva mama.“

Náhli sa do kuchyne. Jediný telefón v dome, ťažký vytáčací, ktorý vážil ako bowlingová guľa, ležal na pulte. „Frank?“ vyprázdnila pohár s vínom „Je všetko v poriadku?“

„Ahoj.“ Znel uponáhľane a rozrušene. „Počúvaj, mám iba minútu, ale chcem ti povedať, že asi prídem na víkend.“ Začula klepot písacieho stroja. Frank robil vždy dve veci naraz.

Si tam sám? chcela sa opýtať.

„Čo píšeš?“ spýtala sa namiesto toho.

Mimi prišla do kuchyne s náručou plnou riadov. „Prepáč,“ zasepkala a rýchlo položila šalátovú misku do drezu.

„Ďalšie revízie tej štúdie. Mrzí ma to. Musím to publikovať.“

Mimi sa nahla, aby vyhodila zvyšky z tanierov do odpadkov. Krátke džínsové šortky sa jej vyhrnuli a odhalili spodnú krivku zadku. Paulette na moment zazrela dievča, ako by ho videl Frank. Zacítila, ako jej zovrelo hrdlo.

„Si ešte tam?“ opýtal sa Frank. „Pokúsím sa dôjsť v piatok. Nebude to ľahké, ale myslím, že sa mi to podarí.“

Nie. Paulette opäť pocítila vlnu nevoľnosti, ktorá ju zasiahla, keď pozorovala Mimi na pláži. Neprijemnú a leptavú, ostrú ako sklo. Jej rodina, leto v Cape, jej láska voči tomu milovanému dievčaťu boli pre ňu vzácne a krehké veci. Príliš jemné, aby sa dostali do Frankových nedbanlivých rúk.

„Drahý, viem, že máš toho veľa. Nemusíš prísť, ak je to problém. Nemala som na teba tlačiť.“

„To je v poriadku,“ stíšil hlas. „Nedokážem spať sám.“

Počula ďalšie ťukanie do stroja a cinknutie, keď prišiel na koniec riadka.

Nekonečný deň. Svetlá plocha strediska National Seashore s pieskom jemným ako cukor, hrubými stebkami morskej trávy vlniacimi sa vo vetre. Dni boli ako vystrihnuté podľa šablóny. Ráno sa pripravili sendviče a zabalil sa košík. Zo šnúry sa pozbierali vlhké plavky. Paulette bude na tieto letá spomínať po celý zvyšok života. Bude túžiť po tom, aby sa vrátila tichá bohatosť týchto dní, keď sa život jej rodiny roztváral ako kvet a dozrieval tak, ako to malo byť.

Jedno ráno, keď už bolo auto naložené, zbadala, že jedno dieťa chýba. „Gwen!“ zakričala. „Kde je Gwen?“

„Vonku vzadu,“ odpovedal Scotty.

Paulette ju našla na verande ležať schúlenú na pohovke ešte v pyžame. Nevidela ju od raňajok. Pri troch dospelých a piatich deťoch v dome sa Gwen v tom zmätku stratila.

„Gwen! Obleč sa, ideme na pláž.“

„Nikam nejdem.“ Tvár mala červenú a pery zovreté. Paulette

už tento výraz na Gweninej tvári videla po hádkach s bratmi, keď ju nespravodlivo vyhrešila. Znamenal, že budú problémy.

„Gwen, neblázni. Všetci už čakajú. Aj Mimi a Charlotte.“

„Nechcem nikde ísť.“

„Čo sa deje?“ Ruku položila na dcérino čelo, aby položartom skontrolovala, či nemá teplotu. Gwen zbožňovala pláž. Na konci dňa, hoci sa celá triasla a bola spálená od slnka, sa dožadovala, aby ostali ešte aspoň pol hodiny navyše. Paulette sa často musela uchýliť k vydieraniu – jahodovej zmrzline a nákupom v obchodnom centre v meste –, aby ju odtiaľ dostala.

Gwen odsotila maminu ruku. „Neznášam pláž. Už to nie je zábava.“

Paulette sa zamračila. Gwen mala slnečnú povahu: bola extrovertnejšia ako Billy, ktorý bol náchylný na náladové mlčanie, menej nezbedná ako Scotty. Vždy bola bezproblémová.

„Neznášam Charlotte,“ vehementne odsekla. „Nechce ísť ani do vody.“

„Veď môžeš plávať s bratmi. A tetou Martine.“

„Neznášam moje plavky,“ povedala s trasúcou sa bradou.

Paulette sa posadila vedľa nej. „Čo sa stalo? Ešte pred týždňom sa ti páčili.“ Plavky kupovali spolu, spravili si pekný deň, išli na obed a nákupy v obchodnom centre Filene’s. Gwen si vybrala plavky, ktoré ju očarili malým volánom.

„Nenávidím ten sprostý volán,“ tvrdila teraz. „Vyzerám ako veľké bábätko.“

„Zlatko.“ Paulette starostlivo vyberala slová. Vedela, že tento rozhovor raz príde, len netušila, že to bude tak skoro. „Hneváš sa, lebo Charlotte vyzerá zrazu inak?“

Gwen neodpovedala.

„Je pre teba zvláštne,“ povedala jemne, „vidieť, ako Charlotte vyrástla.“

„Lenže ja som *staršia*. Ona má narodeniny až v decembri.“ Gwenina tvár očervenela. „To nie je fér.“

„Viem, máš pravdu.“ Paulette odhrnula Gwen vlny z čela. „Keď som mala tvoj vek, bola som najmenšie dievča v triede. Prišla som na jeseň do školy a všetci moji priatelia vyzerali ako úplne iní ľudia. Boli vyšší, ich postavy sa zmenili. A ja som ostala úplne rovnaká.“

Gwen sa na ňu uprene zadívala červenými očami.

„Vtedy to volali neskoré kvety. Trvalo mi to o čosi dlhšie, ale nakoniec som to dobehla. A keď sa to stalo, bola som veľmi šťastná.“ Paulette si ju pritiahla a Gwen sa upokojila. Bola maznáčik, vrúcnejšia ako jej bratia. Paulette to pripisovala rozdielu medzi chlapcami a dievčatami.

„Vieš, čo by sme mohli urobiť? Kúpime ti nové plavky. Dvojdielne, aké má Charlotte. Dnes večer by sme mohli zájsť do Provincetownu.“

„Dobre,“ odvetila Gwen zdráhavo.

Paulette vstala a načiahla sa za jej rukou. „Pod', všetci už čakajú.“ *Tak to máme, vďaka bohu, za sebou, pomyslela si.*

Dievčatá to nikdy nemali jednoduché. Keď Paulette neskôr šoférovala, zakrývala si oči pred oslepujúcim ranným slnkom a rozmýšľala nad vlastnou pubertou. Aj po všetkých rokoch ju spomienka stále bolela: nekonečné mesiace čakania, jej zlyhanie, také nápadné, všetkým na očiach. Počas svojho dlhého snečného detstva nikdy necítila závišť, ale v puberte ju naplňala v každom momente dňa. Neustále, až s posadnutosťou pociťovala závišť voči spolužiakom, ktorí bohvieprečo prešli zmenou akoby cez noc. Nenávidela ich slepo a bez rozdielu, neznášala dokonca ani Marjorie Tuttleovú, svoju dobrú priateľku. Teraz už ako matka spomínala na tie dievčatá so súcitom, vediac, že ony museli tiež čeliť svojim vlastným problémom. Pozornosť starších chlapcov, dokonca bláznivých dospelých mužov, ako bol Frank, ktorí nevedeli rozlíšiť medzi dospelou ženou a dieťaťom. Raz alebo dvakrát ho prichytila, ako zíza na dievčatá, ktoré sotva vyšli zo základnej školy. *Nie som perverzák*, trval na svojom, keď ho na to upozornila. *Ako to môžem vedieť?* Musela pripustiť, že to bola rozumná otázka. Dievčatá mali telá dospelých žien a boli oblečené tak, aby ich ukázali: minisukne, úzke tričká, niekedy nič pod nimi. Mala veru šťastie, že vyrastala v zdržanlivejších časoch. Spomínala si, ako si vo Wellesley dresy zakrývali pršiplášťami, keď prechádzali cez kampus na tenisové kurty. Tieto pravidlá existovali, aby dievčatá chránili a uľahčovali im život. A ako sa jej zdalo, aby boli veci spravodlivejšie. Vo vhodnom oblečení sa kyprejšie nemuseli cítiť nápadne a udržiavala sa rovnosť medzi menej vyvinutými a zaoblenými. Byť dieťaťom je dnes oveľa

ťažšie. Nie je tu nič, čo by ich ochraňovalo pred reakciami dospelých, na ktoré nie je pripravené žiadne dieťa. Pred žiadostivosťou a výsmechom, ľútosťou, vkrádajúcim sa zahanbením.

Boh pomáhaj Gwen, pomyslela si. Boh nám pomáhaj všetkým.

Lod' bola plná ľudí: mládež v univerzitných mikinách a džínsových krátkych nohaviciach ukazovala opálené nohy, seniori s okuliarmi s pripínacími tmavými sklami vo vetrovkách, pohodlných topánkach a bermudách. Boli tu aj niekoľkí muži, medzi nimi aj Frank McKotch, v oblekoch, ale väčšina mala na sebe bavlnené nohavice a golfové tričká. Vliekli so sebou bicykle a rybárske náradie, kufre, športové vaky. Skupina mladíkov s dlhými vlasmi niesla na chrbtoch batohy so stanmi. Celý dav vdychoval výpary z lode – opojnú zmes rybaciny a nafty. Na každej tvári a v každom hlase bolo zreteľné nadšenie. *Sme už skoro tam. Ideme na Cape!*

Frank ich sledoval v nemom pomykove. Každé leto bol svedkom rovnakého javu u svojej ženy a detí, vetchých príbuzných z manželkinej strany. Dokonca aj jeho švagriná prejavila krátky záchvat entuziazmu. Drewovci považovali Cape Cod za ich prirodzené právo. Každé leto absolvovali prechádzky po pláži, plavenie sa popri jej brehoch, napchávanie sa rybacou polievkou. Dočerta, na čo iné je leto?

Na túto otázku by mal sto rôznych odpovedí. Preňho Cape znamenal davy a premávku, ľadovú vodu, nespoľahlivé počasie, ktoré malo na svedomí, že ste ostali trčať v dome s kopou fňukajúcich sklamaných detí a nepokojných, podráždených dospelých. Čo bolo na tom také lákavé? V tom momente sa zarazil.

Tento pocit sa uňho objavil iba zriedkavo. Frank čítal mnoho textov zo všetkých vedeckých odborov v angličtine aj v nemčine. S nesmiernym záujmom sledoval posledné novinky v oblasti teoretickej fyziky, vo vznikajúcom odbore teórie strún. Myslel si, že v zásade je všetko poznateľné, že svet je možné pochopiť. No keď prišiel na Cape, jednoducho mu to *nedochádzalo*. Leto za letom pristával v Provincetowne s rovnakým prázdnyim pocitom. *Dobre, a čo teraz?*

Predpokladal, že to súviselo s výchovou. Nemá s tým súvis

všetko? Jeho žena strávila polovicu detstva na vode alebo blízko nej. Vedela plávať, plaviť sa, potápala sa ako delfín. Frank mal dvadsať rokov, keď prvýkrát zazrel oceán na ceste do Atlantic City s kamarátmi z Pensylvánskej štátnej. Jeho spomienky boli vágne, zahmlené alkoholom: hamburgery, dievčatá v plavkách, plechovky piva prepašované na pláž.

Nechodíme sem kvôli oceánu, pripomínala mu Paulette každé leto. Podstatné bolo, že sa zide rodina. Lenže Frank nijako zvlášť neobľuboval nikoho príbuzenstvo vrátane svojho. Odkedy sa oženil, bol za svojím otcom, ktorý žil v Pensylvánii, presne trikrát. To miesto ho paralyzovalo smútkom. Firemné budovy, čierny dym z oceliarní. Jeho matka umrela v mladom veku na metastatickú rakovinu prsníka so všetkou hrôzou, ktorú to prináša. Zármutočenie zmenilo jeho otca na nevľúdneho a tichého človeka, ale možno bol taký vždy. Neprístupný starý chlap, fatalisticky pobožný, trmácajúci sa rokmi v nemej trpezlivosti, ktorý čaká na svoj koniec. Frank si ho inak už nevedel ani predstaviť.

Rodina, do ktorej sa priženil, vyzerala oproti tomu očarujúco. Navštevovali najlepšie školy, veľa cestovali, v mladosti bolo o nich postarané. Boli usmerňovaní a financovaní spôsobom, aký Frank nepoznal. Tieto rozdiely im nemal za zlé. Práve naopak. Túžil byť pohltený Drewovcami, stať sa jedným z nich. Bol pripravený milovať Roya a Martine, starého Everetta a babku Mamie, armádu modrookých bratrancov a sesterníc, ktorí sa schádzali v Trure každé leto. (Iba bratrancov a sesternice od Drewovcov nikto nepozýval, a dokonca ani nehovoril s vetvou zo strany Mamie, broussardovskou čvargou.) No Frank, ktorý pochádzal z časti sveta, kde ľudia nerozprávali uhladeným východným dialektom-, nebol Drew a nikdy ani nebude. Ak mal niekedy v tomto ohľade nejaké ilúzie, už dávno sa vyparili. Teraz sa Frank považoval za šťastlivca, ktorý bol oslobodený od rodinných neuróz, ktoré pripadali byť vrodené: Paulettina prudéria, Martinina zatrpknutosť, Royova lenivosť a pocit vlastnej dôležitosti. Ich mimovoľná nápadnosť a absurdná úcta voči drewovskému menu, ktoré už neznamenal pre zvyšok sveta absolútne nič, pokiaľ malo vôbec niekedy význam. Pre šikovnejšieho a usilovnejšieho Franka, ktorý si musel všetko v živote oddrieť, bol úspech človeka, akým bol Roy Drew, urážkou.

Ozvala sa siréna. Loď sa za hlasného hukotu motora priblížila k brehu. Frank vstal a čakal. Nemalo význam bojovať s touto chaotickou ľudskou masou, ktorá sa chystala vystupovať z lode. Konečne vykročil na mostík a zbadal Paulette, ktorá naňho kývala z davu.

„Frank, tu som!“ Mala oblečené šaty námorníckej modrej farby, ktoré jej priliehali k pásu. Jej holé ramená boli biele ako mlieko. Viacero hláv sa otočilo, aby si ju obzrelo. Stávalo sa to často a ešte stále ho to vzrušovalo. *Moja žena*, pomyslel si hrdo. *Moja žena*.

„Ahoj,“ pozdravil a zovrel ju do náručia. Voňala morským vzduchom a Coppertone. „Kde sú deti?“

„Povedala som Martine, že sa stretieme na pláži.“

„Mám lepší nápad.“ Frank ju vášnivo pobozkal na pery. „Poďme niekam.“

„Neblázni.“ Spravila krok dozadu a uhladila si šaty na bokoch. „Všetci už na nás čakajú. Scotty sa ide zdívieť. Celé dni nepočujem nič iné, len oci, oci.“

Podala mu kľúče od auta. Frank vždy šoféroval, keď boli spolu. Neviezla ho už roky- rokúce od desivej jari, keď ju učil šoférovať. Takto to obom vyhovovalo viac. Keď sedel na sedadle spolujazdca, Paulette bola z neho nervózna a tento pocit bol vzájomný. Jej štýl jazdy sa dal porovnať so svišťaním sanitky a tiež k nemu patrilo skákanie na brzdu pri každom oranžovom svetle. Pred rokom mu na jeho zhrozenie rozbila na totálku úplne nový Saab 97, auto, ktoré Frank miloval ako žiadne iné. Odpustil jej okamžite a bol vďačný, že sa jej nič nestalo, ale skon tohto auta ho stále mrzel. Príležitostne ho v snoch šoféroval až do konca života.

Na ceste do Trura ho poinformovala o udalostiach týždňa. Martine zobrala deti na ryby. Budúci týždeň, ak to počasie dovolí, Roy sľúbil, že sa preplavia na ostrov Martha's Vineyard loďou *Mamie Broussard*. Medzi Charlotte a Scottym, ktorý bol ešte rozťatárejší ako doma, vzniklo niekoľko škriepok. Franka už unavovalo počúvať neustále sťažnosti. *A čo si čakala? Je to predsa chlapec, preboha*, mal chuť povedať.

Namiesto toho sa opýtal: „Ako sa stravuje? Sleduješ jeho príjem cukru?“

Odbočila na prasnú cestičku, ktorá viedla do Kapitánskeho domu – ukážkový príklad drevenej architektúry východného pobrežia a podľa Franka monument svokrovej finančnej nešikovnosti. Pred storočím patrili Drewovci vďaka jednému predkovi, ktorý nahromadil veľký majetok, medzi jedny z najbohatších rodín v Amerike. Starý kapitán pomáhal budovať železnicu z Tauntonu do Providence a vlastnil nehnuteľnosti – nábrežnú plochu na ostrove Vineyard a obrovský dom na Beacon Hill –, ktoré mali teraz miliónovú hodnotu. Menšia suma pre každého z nich, ak by si to jeho potomkovia jednoducho ponechali, ale Paulettin otec, ktorý sa už narodil do bohatstva, jednoducho nevedel sám zarobiť žiadne peniaze. Everett rozpredal rodinný majetok kus po kuse a zisk prešustroval v sérii katastrofálnych investícií. Ev medzičasom odišiel na dôchodok na Floridu a jeho právnická firma sa dostala do rúk Paulettiného brata Roya, ktorý bol ešte menej principiálny ako jeho otec a podľa Franka aj menej kompetentný. Dom v Trure bol posledný významný majetok Drewovcov. Frank sa domnieval, že do roka sa prekĺzne cez Royove prsty.

Vystúpili z auta a vyšli hore schodmi do prednej verandy, kde sedel Roy a fajčil cigaretu. Bol to vysoký, vyťahnutý chlapík s ustupujúcimi vlasmi a dlhým orlím nosom. *Aristokratický nos vhodný na pozeranie zvrchu*, pomyslel si Frank.

„Roy, tak si prišiel.“ Paulette objala brata. „Už sme si začínali robiť starosti.“

Roy podal Frankovi ruku. „Dobrý nápad ísť loďou. Premávka bola strašná. Vitaj.“

Frank sa uškrnul. *Vitaj* ho rozladilo. Bol to Royov spôsob, ako mu pripomenúť, kto o niekoľko rokov zdedí dom. Paulette bola vždy otcov miláčik, ale Roy bol jediný syn a u Drewovcov tradícia vždy pretromfla city. Roy bol už teraz nespravodlivo zvýhodňovaný, keď sa stal partnerom vo firme ako tridsaťročné šteňa. Odkedy Ev odišiel do dôchodku, Roy sa staral o financie rodičov, ich majetok. Frank si vedel predstaviť, ako si ich Roy diskkrétne ulieval na vlastný účet, aby pokryl náklady na nový mercedes, nekonečnú údržbu svojej lode. Kým starý muž umrie, jeho závet už nebude mať žiadnu cenu. Roy už bude mať leví podiel uložený bokom.

Roy mu ponúkol cigaretu. „Nie, vďaka,“ odmietol Frank. *Radšej by si s tým mal prestať, inak tu nebudeš dosť dlho na to, aby si si užil dedičstvo mojej ženy, pomyslel si.*

„Ako ide advokácia?“ rázne sa opýtal.

„Čo ti poviem, mali sme skvelý rok.“ Roy sa oprel v kresle a vystrel si chlpaté nohy. Mal oblečené šortky siahajúce iba po vrch stehien. *Nie je nič ošklivejšie ako mužské nohy, vírilo Frankovi hlavou.*

„To rád počujem,“ povedal a potľapkal Roya po pleci. „Dobré pre teba.“ Splnil si povinnosť a odišiel za Paulette do kuchyne, kde Royova na kosť vychudnutá žena balila piknikový kôš. „Ahoj, Anne,“ bozkal ju na líce. Tak ako aj jej manžel páchla cigaretovým dymom. „Kde sú deti?“

„Martine ich zobrala na pláž.“ Anne zabalila pol tučta sendvičov do voskového papiera. „Tiež tam práve idem.“

„Kde je Mimi?“ opýtala sa Paulette.

„Odišla na stretnutie s kamarátkou zo školy. Jej rodičia majú dom vo Vineyarde.“ Anne vrátila studený nárez do chladničky.

„To je škoda.“ Paulette sa rozžiarená obrátila k Frankovi. „Z Mimi rastie úžasná mladá žena. Je mi ľúto, že ste sa nestretli.“

„Tiež ma to mrzí,“ povedal Frank, hoci Royove deti nevidel už niekoľko rokov a, pravdupovediac, nikdy si nevedel poriadne zapamätať ich mená. Myslel na prázdny dom, tichú prednú spáľňu: zriedkavá príležitosť, aby bol na Cape sám so svojou ženou.

„Idem si po plavky,“ riekla Paulette.

Frank sa na ňu pozeral, ako vystupuje hore schodmi. „Stretneme sa tam,“ oznámil Anne. „Nemá význam na nás čakať.“

Pri spáľňových dverách chvíľku počkal. Ťažké roky manželstva ho naučili, že načasovanie bolo zásadné. Ak vyčkal, kým sa vyzlečie, bola šanca na áno väčšia. Otvoril dvere.

„Frank!“ Paulette stála v strede izby nahá ako novorodenec. Práve sa chystala obliecť si plavky. „Niektor môže byť na chodbe. Vážne by si mal klopať.“

„Nikto tu nie je.“ Podišiel a pritiahol si ju k sebe, skôr než sa stihla zahaliť. V jej ramenách cítil napätie, nie bolo ešte stále možné.

„Anne a Roy čakajú dole.“

„Neboj, povedal som im, že prídeme neskôr.“

Pocítil, ako sa v jeho náručí uvoľnila. Čakal na tento signál. „Chýbal si mi,“ vyslovila slabým hlasom, akoby sa priznala k previneniu.

„Chcem ťa vidieť.“ Vždy sa milovali potme. Vidieť ju nahú za denného svetla bola zriedkavosť. Uzrieť jej drobné bradavky, bujné tmavé ochlpenie.

Trochu hrubo ju položil na posteľ. „Myslel som na to celý týždeň.“

Frank išiel za svojou ženou po pláži nekonečné míle obťažkaný chladničkou, slnečníkom a dvomi plážovými stoličkami. Nohy sa mu ponárali do mäkkého piesku. Ako už vedel z predchádzajúcich skúseností, zajtra ráno bude mať silné bolesti chrbta.

„Čo tak tu?“ navrhol a chladničku položil do piesku.

Paulette si zakrývala oči pred slnkom a ukázala smerom k vzdialenému ružovému slnečníku „Tu nie, tam.“ Podobne ako všetci Drewovci mala neústupné predstavy o tom, aké by malo byť vhodné miesto na leňošenie na pláži. Prinútila ho kráčať po horúcom piesku pätnásť alebo dvadsať minút a potom si vybrala miesto, ktoré bolo z Frankovho pohľadu na nerozoznanie od iných.

Vliekli sa ďalej. Frankovi stekal pot z čela rovno do očí. Ponad hlavy im preletelo malé lietadlo, za ktorým visel reklamný nápis: SULLYHO MUŠLIA BÚDA, NAJLEPŠIE JEDIVO NA CAPE.

„Tu,“ povedala Paulette konečne. „Tu je to perfektné.“

Frank zúrivo zapichol slnečník do piesku. Pohrdal plážou. Slnko neobľubovalo jeho pehavú pokožku, zvyčajne očervenel, potil sa a túžil po drinku. *Prines si knihu*, navrhovala mu Paulette. *Zdriemni si*. Z čítania na slnku ho však rozbolela hlava a Frank si nedával šľofika, odkedy vyrástol z plienok. Namiesto toho trávil hodiny ničnerobením. Táto nečinnosť mu spôsobovala takmer fyzické muky. Prečo Paulette trvala na tom, že ho bude mučiť takýmto spôsobom a aké zadosťučinenie jej prinášalo jeho väznenie a privádzanie ho do nepríčetnosti pasivitou a nudou, nepochopil nikdy.

Rozložil plážové stoličky a postavil ich pod slnečník. Lenže

jeho námietky sa netýkali iba nudy. Bol to samotný oceán, ktorý neznášal. Prekážala mu jeho hučiaci nekonečnosť. *Všetko dáva do perspektívy*, vravievala občas Paulette, a to bol presne aj Frankov názor. Nechcel, aby mu bola pripomínaná jeho bezvýznamnosť, krátkosť života, malichernosť jeho obáv. Čo za blázna by chcel na to myslieť?

„Ahojte!“ zvolal známy hlas. „Sme tu.“

Jeho švagríná Martine im bežala naproti. Jej územčité telo oblenené v triezvom modrom kostýme pôsobilo fit a bezpohlavne. Frank vstal, aby sa zvitáli. Nemohol si spomenúť na žiadnu inú ženu, ktorá by mala nahá v jeho blízkosti naňho taký slabý účink.

Paulette si sadla na deku a zamávala Scottymu a Gwen, ktorí mokri a s modrastými perami sedeli pod pásikovaným dáždnikom zabalení do osušiek. Zakryla si oči pred slnkom „Kde je Billy?“

„Išiel na bicykli do Provincetownu,“ povedala Martine. „Je to okej, však?“

Paulette sa zamračila „Na diaľnici je dosť veľká premávka. Frank, myslíš si, že sa mu nič nestane?“

„Neblázni. Vie sa o seba postarať.“

„Ocko!“ skríkla Gwen a rozbehla sa mu oproti. Ďalšie, vyššie dievča išlo za ňou.

„Ahoj, chrústik!“ zavolať. „Aká je voda?“

„Studená!“ Schmatla ho okolo pása. Mokrá hlavu si oprela o jeho tričko. „Páčia sa ti moje nové plavky?“

„Sú úžasné.“ Zobral ju do náručia. Ružové bikiny vyzerali na nej rozkošne, vrchný diel bol približne na mieste budúcich prs. Jedna jeho polovica sa trochu zošuchla a odhalila ružovú braďavku. Plavky opatrne potiahol späť na miesto.

„Zlatko, spálila si sa,“ Paulette sa naťahovala za taškou po zinkovú masť. „Natri si tým nos.“

„Tiež by som sa mal natrieť,“ skonštatoval Frank. Úbohé dieťa zdedilo jeho typ pokožky. Zobral tubu z Paulettiných rúk, trochu masti si naniesol na nos a natrel aj Gwen. Chichotala sa od radosti.

„Ahoj, strýko Frank,“ povedalo druhé dievča, ktoré sa k nim pripojilo.

„Ahoj.“ Frank sa nahol a pobozkal ju. „Myslel som si, že si išla do Vineyardu.“

„Tam sa vybrala Mimi,“ rieklo dievča. „Ona a jej sprostá kamarátka.“

„Och, *Charlotte*.“ Takže to je tá mladšia v Gweninom veku. Pozoroval ich, ako stáli jedna vedľa druhej. Charlotte mala rovnako ako Gwen oblečené bikiny, tie jej však vypĺňali malé prsia. Jej ramená boli na úrovni Gweninej hlavy.

„Je mi zima,“ oznámila Gwen s drkotajúcimi zubami. „Ocko, ideme si ľahnúť na osušku.“

Pozeral sa, ako vyliezli na dunu. Gwen kráčala na zavalitých nohách. „To je Charlotte?“ opýtal sa manželky, ktorá mala nos zaborený v románe od Willy Catherovej. „Má dvanásť rokov? Ako Gwen?“

„Charlotte je o tri mesiace mladšia. V decembri bude mať trináť rokov.“ Paulette otočila stranu.

Vietor sa náhle zmenil a priniesol chlad. Frank vedel, už to nemohol nevidieť, že niečo nie je v poriadku.

Premávka na ceste do Provincetownu bola svižná. Billy išiel opatrne s očami nalepenými na spätnom zrkadle. Bol zodpovedný cyklista. Držal sa na pravej strane a pred odbočením dal vždy znamenie. Väčšina vodičov ho zďaleka obišla, ale občas sa našiel nejaký bezohľadný idiot, ktorý rachotal za ním, vytruboval alebo blikal prednými svetlami. Začínal chápať, že svet je plný takýchto ľudí – agresívnych chrapúňov. Raz za čas zaplatia za svoje správanie, ale väčšinou to tak nie je. Väčšinou sú majiteľmi spoločností, dominujú v športových tímoch a kandidujú za prezidenta. Idioti prakticky vládnu svetu.

Bola to jedna z tých vecí, ktoré vravievala teta Martine. *Žiadny dobrý skutok neostane nepotrestaný alebo: Bláznom patrí svet.* Začínal rozumieť, že je to pravda. Minulá futbalová sezóna mu dala riadne zabráť. Tréner Dick, čo bolo, mimochodom, jeho skutočné meno, sa na ňom vozil každý jeden tréning. *Mal zlú sezónu a ty si jeho obetný baránok,* vysvetľoval dosť neúspešne Billymu otec. *Nikdy nedovoľ, aby si z teba niekto urobil obetného baránka.*

Ako sa to dá?

Ty už na niečo prídeš, odpovedal mu otec.

Lenže Billy neprišiel na nič. Ostávalo mu to len prečkať. Prvého júna mal školu Pilgrims Country Day oficiálne za sebou. Na jeseň pôjde do internátnej školy v New Hampshire, kde tréneri nebudú idioti. To mu sľúbil strýko Roy, ktorý chodil na Pearse pred sto rokmi a pravdepodobne netušil, o čom hovorí.

Billy odbočil z autostrády a zamieril na pláž popri rade malých domčekov. Minulú noc sa vybral do Provincetownu s matkou a Gwen. Scottymu nedovolili ísť, lebo podľa matky sa celý deň správal hnusne. Z Billyho pohľadu to znamenalo prehrabávanie sa v jedle, neslušné zvuky pri večeri a hnevanie Charlotte, ktorá si to podľa Billyho zaslúžila. Ukázalo sa, že Charlotte dokáže neskutočne liezť na nervy. Bolo mu ľúto Scottyho, ale bol rád, že bol od neho preč. Tento rok sa Scottymu ušlo vrchné lôžko poschodovej postele. Chrápal, prehadzoval sa a mrmlal zo spánku a Billyho zobudil asi desaťkrát za noc. Billy neznášal, keď musel mať s niekým spoločnú izbu. A jeho brat bol iba deväťročné dečko.

V Provincetowne si dali zmrzlinu, Billy kornút čokoládovej s čokoládovým zdobením, Gwen jahodové frappé. Potom ich matka zaviedla do obchodu s názvom *Outer Limits*. Vo výklade mali plážové osušky, tričká a plavky. Zo stropu visela batikovaná hojdacia sieť.

Vrátim sa o chvíľku, povedala mu matka. Môžeš sa tu poobzerať, ale ostaň v obchode.

Billy sa prešiel po obchode. Pri pokladnici mali pod sklom výber zvláštnych fajok, ktoré stáli dvadsať dolárov za kus. Všimol si aj náušnice, náhrdelníky z mušlí, prstene, ktoré menili farbu podľa nálady nositeľa. Vzadu našiel stojan s pohľadnicami – National Seashore, provincetownský maják, veľryby, homáre, dievčatá v bikinách. Celý stojan bol venovaný fotografiám mužov v uniformách: policajtom, hasičom, vojakom v maskáčoch. Billy zobral jednu pohľadnicu a šuchol si ju do vrečka.

Kradol už dlho. Vždy to boli iba drobnosti – komiksy, vreckové nožičky, veci, po ktorých naozaj netúžil. V drogérii v Concorde, ani sám nevedel prečo, ukradol štyri tuby sekundového lepidla.

Pozrel sa ponad plece. Na svoje zhrozenie zistil, že k nemu

prichádza predavač. Nikdy predtým ho nechytli a premýšľal, čo predavač urobí. Keď bol nervózny, chcelo sa mu cíkať.

Ahoj, pozdravil predavač. Billymu pripomínal piráta. Na hlave mal omotanú modrú šatku a na pravom uchu sa mu hompáľala okrúhla náušnica.

Čo tu robíš? Tón jeho hlasu bol priateľský a vôbec nie výhražný. Nevidel ma, pomyslel si zmätene Billy.

Moja sestra si kupuje plavky.

Predavač sa usadil na roh malej vitríny. Bývate v Provincetowne?

Máme dom v Trure, odpovedal Billy.

Predavač pokývol hlavou smerom k bicyklu opretému o výklad. Je to tvoj bicykel? Alebo si prišiel na aute?

Priviezla nás moja mama. Mám iba štrnásť rokov.

Aha. Predavač sa postavil a letmo pozrel ponad plece. Myslel som si, že si starší.

Sú tu toalety? opýtal sa Billy.

Áno, ale nie pre zákazníkov. Na Commercial Street sú verejné.

Mhm. Billy sa obzrel smerom ku skúšobným kabínkam. Ak pani vyjde von z kabínky, povedzte jej, že budem hneď naspäť.

Toalety boli tmavé a veľmi páchli čistiacim prostriedkom, vlhkosťou a inými vecami, na ktoré nechcel ani myslieť. Billy si pamätal matkinu radu, aby sa nedotýkal ničoho okrem seba. O mikroorganizmoch mal prečítané slušné množstvo literatúry. Bežný záchod bol domovom miliárd vírusov, parazitov a baktérií. Pre Billyho to boli čosi ako ničomní zloduchovia, proti ktorým bojoval Batman v televízii. Predstavoval si ich zamaskovaných vo výstredných kostýmoch. Odporná salmonela. Hovienka obľubujúca escherichia, najnechutnejší organizmus, aký si dokáže predstaviť, samotná definícia špiny.

Stál pred písoárom a robil, čo bolo treba. Zapínal si nohavice, keď začul hluk prichádzajúci z jednej z kabínok.

Dvere kabínky sa natriasali, akoby do nich niečo narážalo. Billy sa pozrel dole na zem. V kabínke stáli oproti sebe dva páry topánok. Dvere sa neprestávali triasť. Keď prestali, Billy sa otočil a utiekol.

O tom, čo videl, nepovedal nikomu. A komu by mohol? Jeho sesternica Mimi bola staršia a vedela toho oveľa viac ako on. Keď

ju však zbadal doma tajne pašovať na verandu cigaretu, nedokázal jej povedať nič. A vlastne čoho presne bol svedkom?

Mal nejakú predstavu alebo to bol skôr len taký pocit. Nechal si ho pre seba.

Tentoraz Billy zaparkoval bicykel pred obchodom a vošiel dnu. Hľadal predavača - piráta -, ale službu malo už opálené dievča v tričku so zaväzovaním okolo krku. Bicykel priviazal o kandeláber a prešiel po ulici k toaletám, ktoré páchli cez deň ešte horšie. Dvere na všetkých kabínkach boli zatvorené. Spod jedných dverí videl trčať pár nôh. Muž sedel, nohavice mal stiahnuté na členkoch.

Billy si umyl ruky.

Muž vyšiel z kabínky. Bol starý a tučný a mal oblečené červené nohavice. Billy trochu odstúpil, aby mohol použiť umývadlo. Keď muž odišiel, Billy sa zadíval na svoju tvár v zrkadle. Rozmýšľal nad tým, prečo si predavač myslel, že je starší. Šestnásť rokov, mohol by už šoférovať.

Opäť si umyl ruky.

Práve si ich utieral do trička, keď vstúpil akýsi muž. Mal na sebe modrú policajnú uniformu a Billy si spomenul na pohľadnicu, ktorú ukradol v obchode.

Muž sa postavil k pisoáru a rozopol si nohavice.

„Na čo pozeráš?“ opýtal sa Billyho.

„Na nič.“ Hlas sa mu triasol od nervozity. Cítil, ako mu horí tvár.

Muž skončil a otriasol sa. „Nie si primladý na to, aby si sa tu potĺkal?“

„Mám šestnásť rokov,“ povedal Billy s búšiacim srdcom.

Muž sa naňho pozrel prísny pohľadom. „Mohol by som ti narobiť problémy. Teraz vypadni, než si to rozmyslím.“

Bolo už neskoro večer, keď sa Frank konečne dočkal chvíle, keď mohol byť so ženou sám. Dovtedy sa stihol navečerať s deťmi, natrieť si spálené ramená Solarcainom a hádzať si so Scottym donekonečna frisbee. („Musíš ho uľahať,“ radila mu Paulette. „Dopekla, Frank, inak nebude spať.“) Pretrpel hodiny konverzácie so švagrom: príhody z plavieb, rybačiek, príbehy

chlapských dobrodružstiev, v ktorých vystupoval Roy Drew ako hrdina. Frank kopol do seba štyri džiny s tonikom a pravidelne si presúval stoličku, aby bol v závetrí pred cigaretovým dymom smerujúcim od Roya. Ospravedlnil sa a vyšiel hore schodmi do spálne. Paulette bola v nočnej košeli. Odhrnula posteľnú prikrývku a všuchla sa pod ňu.

Pozrela sa naňho prísnyim pohľadom. Zdalo sa, že tým chce povedať: *Raz za deň je viac než dosť. Nech ti ani nenapadne, že si to zopakujeme.*

„Musím s tebou hovoriť.“

Telo sa jej uvoľnilo, akoby bola ušetrená od trestu. Frank sa snažil prehliadnuť jej úľavu. Pozorne počúvala jeho slová. Potom na jeho prekvapenie iba jednoducho pokrčila plecami.

„Ach, Frank, vieš, že vždy bola malá na svoj vek.“

„Je to viac, než len to. Nevšimla si si to? Keď som ich videl s Royovou dcérou, nemohol som uveriť, že sú rovnako staré.“

„Všetci Gwenini spolužiaci sú od nej vyšší.“ Paulette to povedala s ľahkosťou. Možno tým nič nemyslela. Možno len Frank k tomu pridal podtext. *Všimol by si si to, keby si bol lepší otec. Keby si bol aspoň niekedy doma.*

„Nerobí ti to starosti?“ nástojil.

„Vôbec nie.“ V jej veku som bola taká istá. A stále som drobná. Ako moja matka a Martine. Všetky ženy v mojej rodine sú malé.“

„Má už takmer trinásť rokov. Nemala by byť už v puberte? Mali by jej začať rásť prsia, ochlpenie.“

„Môžeš byť tichšie?“ Paulette očervenela a začala šepkať rozčúleným hlasom. „Frank, viem o tom trochu viac ako ty. Tiež som bola kedysi dievčaťom. A tiež som sa vyvinula až neskôr.“ Zamračene sa usmiala. „Možno dopadne ako ja. Nebolo by to strašné?“

„Čo tým myslíš?“

„Viem, že dávaš prednosť kyprým ženám. Vždy som to vedela. To však neznamená, že s nami ostatnými nie je niečo v poriadku. Niektorým mužom sa páčia štíhle ženy. Dočerta, nie je to predsa lekárska diagnóza.“

„Prekrista, čo je s tebou?“ Zarazene na ňu vytreštil oči. „Dávam prednosť *tebe*. Oženil som sa predsa s tebou.“ Keď to vyslovil, vedel, že to nemalo význam. Nemalo význam hovoriť jej, že

ju miluje, že ju chce, že si ju vybral spomedzi nespočetného množstva iných dievčat. Nemalo význam zmieňovať sa, že to bola *ona*, ktorá vrela vždy nie, ktorá ho pravidelne odstrkovala.

Zhlboka sa nadýchol. „Počúvaj, nehovoríme o tebe. Rozprávame sa o Gwen. Čosi nie je možno v poriadku. Z medicínskej stránky.“ Počkal chvíľu, kým si plne uvedomila, čo jej hovorí. „Myslím, že by mala zájsť za lekárom. Iba na kontrolu, aby sme sa uistili, že je všetko v poriadku.“

„K doktorovi s ňou chodím každý rok už od malička.“ Paulettin hlas bol úplne pokojný. Bol to jeden z jej trikov – čím viac naňho tlačila, tým bola pokojnejšia. „A s Billym a Scottom. Frank, sú to úplne zdravé deti. Som dobrá matka.“ Zastavila sa. „Nedávno sa ukázalo, že som tiež rovnako dobrý otec.“

„Čo tým myslíš?“

„Frank, koľko matiek musí učiť svojich synov, ako sa holiť?“

Začervenal sa. Billy našiel jednu z Frankových žiletiek a porezal sa, keď sa pokúšal oholiť si páperie nad hornou perou. Frank bol mimo mesta na výročnom stretnutí v Cold Spring Harbor. Toto mu nebude nikdy zabudnuté.

„Vieš čo?“ spýtala sa zamyslene. „Zdá sa mi to byť ozaj zaujímavé.“ Vyzeralo to, že čaká na odpoveď.

„Čo?“ odvetil unavene.

„O zdravie našich detí sa zaujímaš jedine vtedy, keď ide o niečo sexuálne.“ Posledné slovo vyslovila s chrapľavým šepotom. Pomyslel si, že by to bolo komické, keby to nebolo smutné.

„Kto spomínal niečo sexuálne?“ *Zabijem tú ženu*, pomyslel si. Cítil, ako mu búši srdce a do rúk a nôh prúdi krv. Nie, ona zabije mňa. Odpočítava mi roky zo života.

„Frank, vždy si bol posadnutý sexom.“

Ohromilo ho, že to slovo vyslovila normálnym hlasom. Poznal svoju ženu, vedel, koľko úsilia ju to muselo stáť.

S hrdinským sebazaprením jej neodpovedal. Vychovali ho k tomu, že nesmie udrieť dievča, a to platilo aj v slovnej rovine. Už roky sem-tam nevravel, čo si myslel. *Za celý život som nepoznala ženu s viac potlačenými pudmi.*

Noc je pokojná a celý dom spí prerušovaným spánkom. V prednej spálni leží blízko vedľa seba pár v príliš malej posteli.

Obaja cítia odpor k druhému telu, jeho horúcemu dýchaniu, vyžarujúcemu teplu. Muž uvažuje, že sa prešmykne von na prechádzku, ale bojí sa, že zobudí švagrinú, nevrlú strážkyňu hore na schodoch. Jeho žena predstiera spánok, potí sa v bavlnenej nočnej košeli. Je priveľmi nahnevaná, aby spala vyzlečená.

Dole, v spodnej časti domu, pochrapkáva ich mladší syn. Sníva o surfe, lietajúcom frisbee, psovi, ktorého mu nedovolia mať.

Jeho starší brat bdie na hornej prični a rozmýšľa nad čižmami na toaletách. Obnosenými kovbojskými čižmami so zložitým prešivaním a druhými čiernymi koženými, ktoré žiarili novotou.

Na verande pod sieťkami proti hmyzu spia sesternice hlbokým detským spánkom. Chladný vánok im bozkáva líca.

O rok bude dom predaný. Frank a Paulette McKotchovci budú komunikovať prostredníctvom právnikov. Pre túto rodinu je to posledné leto. Nič už nebude rovnaké.

1997
Diagnóza